

Öntözés – de milyen áron?

Kárba vesztett berendezések, használhatatlan telepek

A Központi Népi Ellenőrzési Bizottság kezdeményezésére korábban országos vizsgálat kezdődött annak megállapítására: *milyen eredményeket hozott eddig az öntözőgazdálkodás fejlesztése hazánkban?* Várható-e, hogy a beruházásra fordított milliárdok időben megtérülnek? A Csongrád megyei Népi Ellenőrzési Bizottság a közelmúltban készítette el a megye tsz-eire, állami gazdaságaira vonatkozó ezzel kapcsolatos zárójelentést, melyet a napokban testületi ülésen tárgyaltak meg. A mélyreható, elemző munka bebizonyította: *eddig korántsem használtak ki az öntözésben rejlő lehetőségeket.* Pedig érdemes lett volna. Legbeszédesebben bizonyítja ezt többek között a szegvári Puskin Termelőszövetkezet példája. Az öntözött területek 305 mázsa holdankénti átlagtermést adtak itt tavaly cukorrépából, míg korábban szárazföldi viszonyok között 163 mázsa érhetek el. A lucerna hozama 41,6 mázsaig emelkedett, a 20 mázsaig száraz művelésű területek átlagával szemben. Az öntözött szemes kukorica pedig 7,7 mázsaival növelte hozamait. *A tsz átlagában holdanként 2 ezer forint a tiszta nyereség, a közvetlen haszon évente az öntözés javára.*

Új telepek, mégis kisebb terület

Eddig mintegy 300 millió forintot fordítottak a megye tsz-ei, állami gazdaságai az öntözés fejlesztésére. A nagy beruházások révén a hét évvel ezelőtti 20 ezer 214 hold öntözhető terület 62 ezer 514 holdra gyarapodott. Időközben, 1965-ig azonban már *7 ezer 345 holdon* — mert ráfizetésesnek bizonyult a munka — *beszűntették az öntözést, selejtezték a drága berendezéseket.* 1966-ban újabb 4 ezer 500 holdat rendeztek be öntözésre, mégis, ebben az évben már 900 holddal csökkent az öntözött terület, ugyanis további 5 ezer 400 holdat kellett kikapcsolni, s visszarendezni szárazföldi művelésre.

A jelenleg rendelkezésre álló kapacitást sem használják ki kellő mértékben a gazdaságok. Tavaly például a berendezett területeknek *ténylegesen csak a 34 százalékát öntözték.* Az idei súlyos aszály ellenére is az öntözhető földeknek csak 41,3 százaléka kapott vizet. Különösen a két legnagyobb volument jelentő ágazatban — a szántóföldi növénytermesztésben és a rét-, legelőgazdálkodásban csökkent érzékenyen az öntözés mértéke. 1964-ben 31 ezer 673 holdon öntöztek megyénkben szántóföldi növényeket, két évvel később már csak 14 ezer 101 holdra jutott el a szántóföldi kultúrán belül az öntözővíz. A rét- és legelőntözésre ugyanez idő alatt 2 ezer 665 holdról 1 ezer 179 holdra zsugorodott.

Súlyos veszteségek

A népi ellenőrzés kimutatta, hogy a gazdaságok nagy többségében jelenleg — a rossz módszerek és sok egyéb ok miatt — *ma még rendkívül súlyos veszteségek árán működnek az öntözőtelepek és gépi berendezések.* Az összes gazdasági veszteségek — viszonyítva a szárazföldi művelés eredményeihez —, 1966 végéig elértek az 53,6 millió forintot. Pedig számos gyenge tsz-ben — nem alaptalanul — éppen az öntözéstől vártak a gazdasági megerősödést. *S a rosszul tervezett és szervezett beruházások ellenkező hatást eredményeztek.* Az öntözéssel nyert szerény terméstelepeket jócskán felülmúlják a kiadások. Ime, ezt mutatja a mélyreható elemzés: több év átlagában

22 mázsa száraz kukorica-szemtermést takarítottak be megyénkben az öntözött területről. Ugyanakkor a szárazföldi kukoricák átlag szemtermése 16,9 mázsaig emelkedett. *1 ezer 71 forint „nyereséget” jelent a különbözet az öntözés javára,* viszont ugyanezt a többletet 1 ezer 592 forint pluszkiadás terhelte. Több növény összefüggésében vizsgálva az öntözés problémáit, *holdanként évente 304 forint a veszteség átmenetileg megyénk öntözéses növénytermesztésében.*

A bajok forrását azonban korántsem a tsz-ekben és az állami gazdaságokban kell elsőként keresnünk. Sokkal inkább a felső szakirányításban, s tervezésben, mert ide vezethető vissza, hogy a drága beruházások jó része *ténylegesen használhatatlan, pontosabban a rossz földrajzi elhelyezés, az elavult konstrukció miatt valóban drágán és veszteséggel üzemeltethető.* Ezért kellett már eddig is számos új telepét, anélkül, hogy egyáltalán használhatták volna, selejtezni.

Nem vizsgálták kellő alaposan, hol érdemes feltétlenül öntözni, van-e megfelelő üzemi háttér stb. Ma már sokan tudják: *öntözőtelepeket, fűrteket olyan körzetekben lehet igazán jól hasznosítani, ahol a szárazföldi művelésben rejlő lehetőségeket már kiaknázták, s az így elérhető termésátlagokban a felső határ körül mozognak.* Megyénk tsz-einek többsége — sőt az állami gazdaságok is — azonban még messze van ettől.

A népi ellenőrzés rávilágított: *hibás az öntözéssel kapcsolatos általános gazdasági szemlélet is.* Az öntözővíznek nemcsak aszályban van felbecsülhetetlen értéke, amikor menteni kell a termést a pusztulástól. *Mindezekelőtt termésmenővelő szerepe van.*

Kevés a szakember

Ezután szinte logikusan következik, hogy a gazdaságokban — hiába kaptak milliókat az öntözés fejlesztésére — általában nem gondoskodnak a szakemberek rendszeres képzéséről sem. A népi ellenőrök zárójelentése különös hibaként

értékeli, hogy a meglévő 264 *permetező-öntöző berendezéshez csak 155 képzett gépkezelő áll rendelkezésre.* Az öntözésben foglalkoztatott dolgozók 40 százalékának van csupán szakmunkás-bizonyítványa. A 80 öntözővel foglalkozó nagyüzem kilenc szakmérnököt (!), negyvenhárom szaktechnikus alkalmaz csupán. Furcsa helyzet: egy öntözési szakmérnök bármikor elhelyezkedhet főagronómusként. Ha szakterületén marad, kevesebb fizetésért, alig megbecsült szakemberként alkalmazzák.

Öntözés esetén *intenzívebb talajerő-visszapótlás szükséges.* Mégiscsak éppen annyi műtrágyát, szerves trágyát használnak az öntözött területen is, mint a szárazföldi művelésben. A talajgyengeség miatt nem alkalmazhatják a növények tőszám-növelésének eszközeit. Előfordulhat, hogy a gyenge talajerő-állapot mellett nagyobb tőszámok esetén alacsonyabb lesz a termés, mint szárazművelésben. Sok helyen, miközben megalapozatlanul törekedtek az öntözés fejlesztésére, *megfeleltek a belvízvédelemről.* A visszatérő belvízveszélyek miatt lehetetlen a mély fekvésű területeket időben rendszeresen megművelni.

Többen is arra az álláspontra helyezkedtek mostanában, hogy az öntözés fejlesztésében végzett rossz munkát valamiféle kísérletnek kell tekinteni, s nem kell vitatni a személyi felelősséget. Ezzel nem érthetünk egyet. Milyen biztosítékunk lenne különben arra, hogy soha többé nem követünk el megyénkben ilyen képtelenül drága kísérleteket? A népi ellenőrzési bizottság javasolja: *az elrontott öntözőtelepeket — ahol érdemes — mihamarabb rendbe kell hozni.* Biztosítani kell a gazdaságos termelés feltételeit. Becsület, rangot kell teremteni ennek a nagyon fontos munkának. S amíg nem jutunk ideig, egyetlen lépést sem tehetünk újabb beruházások dolgában. *Az állam kölcsön adott millióiért személyileg is tartoznak felelősséggel a tervezők, az építők, a gazdaságok vezetői és szakemberei!*

Csepri József

Korszerűsítik idegenforgalmunk szervezetét

Kormányhatározat az átszervezésről — Bővül az Országos Idegenforgalmi Tanács hatásköre — Az OIT új elnöke: Szurdi István belkereskedelmi miniszter

A kormány határozatot hozott az idegenforgalom szervezetének korszerűsítéséről. A határozat értelmében az Országos Idegenforgalmi Hivatal 1967. december 31-én megszűnik, ugyanakkor *bővül az Országos Idegenforgalmi Tanács hatásköre.* Az OIT dolgozza majd ki a terveket a turisztika országos fejlesztésére, az idegenforgalomról származó bevételek fokozására, az idegenforgalom népgazdasági hatékonyságának növelésére. Egyeztetési és összehangolási az idegenforgalommal kapcsolatos — a különböző népgazdasági ágazatokot érintő — feladatokat, véleményezi az idegenforgalom fejlesztését szolgáló távlati programokat, beruházási javaslatokat. Ellenőrzi az idegenforgalmi politika érvényesítésére vonatkozó állami határozatok, programok végrehajtását, szervezi a jelentősebb nemzetközi idegenforgalmi találkozásokat és tanácskozásokat, irányítja és ellenőrzi az idegenforgalmi propagandát. *A OIT*

osztja fel az idegenforgalmi fejlesztési alapot, s ellátja a tájegységi bizottságok felügyeletét.

A Minisztertanács az Országos Idegenforgalmi Tanács elnökét és tagjait a tisztségük alól — eddigi jó munkájuk elismerése mellett — felmentette, s egyben Szurdi István belkereskedelmi minisztert nevezte ki a tanács elnökévé. A Minisztertanács az Országos Idegenforgalmi Tanács új tagjait is kinevezte, akik között ott vannak különböző tárcák és főhatóságok vezetői, a SZOT, a KISZ, a Duna-kanyar, és a Balatoni Intéző Bizottság, az IBUSZ képviselői. A tanács ügyviteli teendőinek ellátására a Minisztertanács határozata értelmében kisebb létszámú elnökséget kell szervezni.

Az idegenforgalom szervezetét azért kellett korszerűsíteni, hogy *az eddigigél egyszerűbben és rugalmasabban készülhessenek fel az arra illetékesek a hazánkba látogató külföldiek fogadására, megfelelő ellátására.*

Veled vagyunk, Vietnam!

Az amerikai fegyver visszafelé sül el...

Az Egyesült Államokban divatos dolog a tetszetős közvéleménykutatás. Ezt főként a Gallup-intézet végzi, s — mint már írtam — a Fehér Házban egyre kellemetlenebb olvasmányok ennek az intézetnek a jelentései.

Miért is? Az U. S. News and World Report című lap így fogalmaz: „... főközetosan minden a kormány ellen játszik. Johnson most azt látja, hogy politikai irányvonala nem váltják be a hozzájuk fűzött reményeket sem Vietnamban, sem a városokban, sem a nemzetgazdaságban.”

Pedig arról is tudósít az újság, hogy az elnök munkaidejének hetvenöt százalékában a vietnami háborúval foglalkozik... Egyre több olyan vélemény lát napvilágot az USA-ban, hogy *a kormány ázsiai politikájával „csapdába esett”.*

Robert Kennedy, aki egyáltalán nem valószínű a kommunisták iránti szimpátiával, így beszél: „Az antikommunizmus retorikájára építettük fel külpolitikánkat, ezért keveredett bele az Egyesült Államok a vietnami háborúba, ahol óránként hárommillió dollárt adunk ki és félmillió embert küldünk harcba.”

Es Westmoreland tábornok ismét *katonát kér...* Meg újabb bombázókat, ami meglehetősen sokba kerül az amerikai adófizetőknek; minden bombázógép kétmillió dollárba, s egyre több berepülő pilóta életébe.

Rádásul hiába hozták létre Dél-Vietnamban a korrupciót, az amerikaiak kihasználják a bábkormányokat, hiába rendeztek választási komédiákat. A fegyver visszafelé sül el. *A dél-vietnamiak torkig vannak a hazaárulókkal épp úgy, mint a betolakodókkal.*

S miért intéznek az amerikaiak *terror-támadást* a Vietnami Demokratikus Köztársaság ellen? Szeretnék megakadályozni a déli testvéreikkel vállalt szolidaritásukat. Ezt sohasem érik el. Szét akarják rombolni a szocialista rendszer alkotásait, ipari létesítményeit, hidjait. Ezt megtehe-

tik. Meg is tették. De egyet — ami fő céljuk — *sohasem valósíthatnak meg: megtörni a vietnami nép harci kedvét, hogy kiúzza hazájából a megszálló amerikai hadsereget.*

Vietnam az évszázados gyarmati megszállás miatt elmaradott ország. Az elmaradottság nem jó dolog, de ez most objektíve nekik kedvez. Az észak-vietnami helyzetet ugyanis nem szabad összehasonlítani sem az európai, sem az amerikai viszonyokkal. Észak-Vietnam nagy városainak lakosságát kitelepítették. Ez például New-Yorkban lehetetlen volna. Ha ott lebombáznák az elektromos erőműveket, megszűnne az élet. Az emberek bentrekednének a liftben, a metróban. A vietnami emberek viszont elmennek a falvakba, a dzsungelbe, petrólummal vagy olajjal világítanak. S ha kell, az őserdőből folytatják tovább a felszabadító harcot.

Nem egy olyan észak-vietnami emberrel beszéltem — többek között orvosokkal, mérnökökkel — akik két-három évig gyalogoltak annak idején az őserdőben, s mégis döntő csapást mértek a francia hadseregére Diem Bien Phunál. S a háország? Ottjártamkor többen kifejtették: „*A mi háországunk a szocialista tábor, azt nem tudják megsemmisíteni!*”

A Die Welt című nyugatnémet újság nem véletlenül idézi Pham Van Dongnak, a VDK miniszterelnökének nyilatkozatát, aki teljes meggyőződéssel állítja, hogy a vietnamiak megnyerik a háborút, mivel: „... az Egyesült Államok nem érte el két legfontosabb célját: nem tudta elpusztítani a Nemzeti Felszabadítási Frontot és Dél-Vietnamban nem tudta kiterjeszteni a pacifikált területeket.”

A Die Welt nem szívesen idéz ilyen nyilatkozatot, de a tények makacs dolgok. Ezért is olyan kellemetlen olvasmányok az utóbbi időben a Gallup közvéleménykutató intézet jelentései a Fehér Házban.

NÉMETI IRÉN

Vietnami szakemberek képzése

A Vietnami Demokratikus Köztársaság népének nyújtott baráti segítség egyik formája, hogy kormányunk több száz vietnami szakember képzését vállalta. Jelenleg 280-an tartózkodnak hazánkban. Egy részük már végzett mérnök vagy technikus, és itt kapnak továbbképzést, a Magyarországra érkezett vietnami fiatalok többsége pedig szakmát tanul.

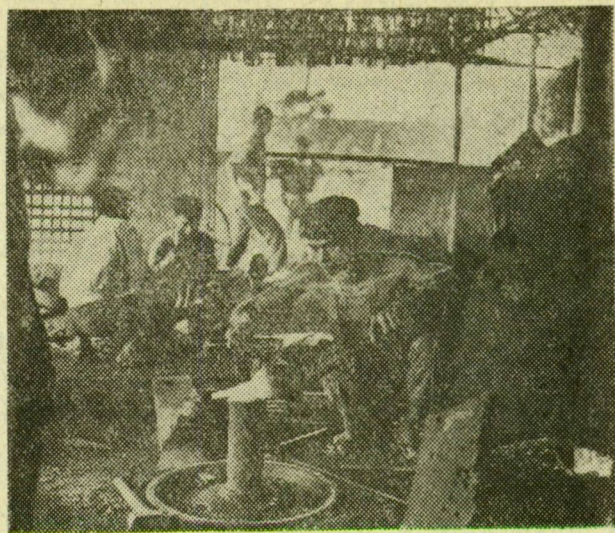
A minisztérium és a hozzá tartozó intézmények felkészültek újabb vietnami fiatalok fogadására.

Jogászok tiltakozó gyűlése

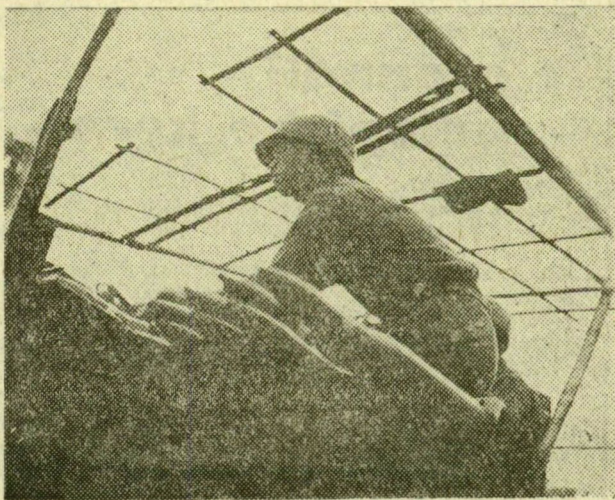
A József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán tegnap délelőtt tiltakozó gyűlést rendeztek. Dr. Both Ödön tanszékvezető egyetemi docens mondtott beszédet.

Ezután a gyűlés résztvevői táviratot küldtek az Egyesült Államok budapesti nagykövetségére, melyben

rámutatnak: „*Ez a háború a nemzetközi jog szabályainak, az ENSZ alapokmányának és a genfi egyezményeknek durva semmibe vételén, a Vietnami Demokratikus Köztársaság szuverenitásának megsértésén túlmenően alapvetően veszélyezteteti világéke fennmaradását.*”

Az amerikai agresszorok nem tudják megbénítani az életet. A termelés — az ezernyi nehézség ellenére — folyik tovább. A Tuy Hoa üzem munkásai — akik mezőgazdasági gépkatákat gyártanak — az egyik dzsungelben építették fel üzemüket és a termelés megy tovább

Király Ferenc felvétele

Az amerikai betolakodók nagy árat fizetnek. Luong Van Tin főtiszt egységének katonái és a többi légvédelmi alakulatok harcosai mind több támadó gépet semmisítettek meg. Képünk: a tüzelés előtti pillanatot ábrázolja